UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Academiejaar 2025-2026

Duurzame steden (E084581)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 6.0 **Studietijd 180 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2025-2026

A (Jaar)	Nederlands	Gent	werkcollege peer teaching hoorcollege groepswerk
B (Jaar)	Nederlands	Gent	

Lesgevers in academiejaar 2025-2026

Block, Thomas	PSO3	Verantwoordelijk lesgever
Dehaene, Michiel	TWO1	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2025-2026	**stptn**	**aanbodsessie**
Bachelor of Science in de politieke wetenschappen	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie(afstudeerrichting geografie en geomatica)	5	B
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur(afstudeerrichting architectuurontwerp en bouwtechniek)	6	A
Master of Science in de communicatiewetenschappen(afstudeerrichting communicatiemanagement)	6	A
Master of Science in de communicatiewetenschappen(afstudeerrichting film- en televisiestudies)	6	A
Master of Science in de communicatiewetenschappen(afstudeerrichting journalistiek)	6	A
Master of Science in de politieke wetenschappen(afstudeerrichting nationale politiek)	6	A
Master of Science in de communicatiewetenschappen(afstudeerrichting nieuwe media en maatschappij)	6	A
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur(afstudeerrichting stadsontwerp en architectuur)	6	A
Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: bos- en natuurbeheer	6	A
Master of Science in de bio-ingenieurswetenschappen: land, water en klimaat	6	A
Master of Science in de geografie en de geomatica	5	B
Master of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur	6	A
Master of Science in de stedenbouw en de ruimtelijke planning	6	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Stedelijke duurzaamheid, Multi- en transdisciplinariteit, Duurzaamheidskwesties, Duurzaamheidscontroverses

Situering

Duurzaamheidskwesties, waarmee de maatschappij, de stad, de universiteit,... worden geconfronteerd, zijn vaak complexe, hardnekkige vraagstukken die een multi- en transdisciplinaire aanpak vereisen. Vandaar het belang van een Stadsacademie waarin co-creatieve kennisontwikkeling ernstig wordt genomen. Dit vak is ingebed in deze Stadsacademie, een transdisciplinaire setting waar onderzoek, onderwijs en dienstverlening in elkaar overvloeien. Het is een plek waar Gentse beleidsmakers, middenveldgroepen, burgercoöperaties, bedrijven,

maar uiteraard ook docenten en studenten van de Universiteit Gent samen nadenken over probleemdefinities, oplossingen, strategieën, experimenten, opschaling,... en dit vertalen naar opdrachten voor studentenwerkjes, masterproeven, doctoraatsonderzoek, etc.

In dit opleidingsonderdeel willen we studenten leren één of meerdere Gentse duurzaamheidskwesties vanuit meerdere perspectieven en technieken te benaderen. Het moet voor de studenten duidelijk worden dat complexe stedelijke duurzaamheidskwesties op verschillende manieren kunnen worden gekaderd en benaderd, waardoor zowel de omschrijving van het probleem als de keuze voor oplossingen kan verschillen. In het bijzonder zal een stedelijke framing van duurzaamheidskwesties worden uitgewerkt. Stedelijkheid geldt daarbij als een model dat vertrekt vanuit een verhoogde onderlinge afhankelijkheid van burgers, en de vertaling van die afhankelijkheid in specifieke stedelijke organisatievormen. Dergelijke framing brengt een socio-technisch perspectief op de duurzaamheidskwestie samen met een sociaal rechtvaardigheidsperspectief en een directe betrokkenheid op de sociaal-ruimtelijke context waarin een probleem zich stelt.

Inhoud

Het opleidingsonderdeel start met enkele inleidende lessen die focussen op (1) de basisbegrippen en analytische kaders van duurzame ontwikkeling en transitiestudies, (2) de framing van duurzaamheidskwesties als stedelijke kwesties (bv. case voeding, energietransitie, etc.) (3) stadsprojecten en niches in Gent (bestaande intitiatieven, praktijkgemeenschappen, pilootprojecten, etc. gerelateerd aan het jaarthema). Ook tijdens werkcolleges bespreken we wetenschappelijke papers over stedelijke duurzaamheidskwesties (onder meer via student-led lessen).
Naast deze plenaire hoor- en werkcolleges zullen we de studenten in kleine groepjes (bv. per 4 à 5) confronteren met eenzelfde Gentse duurzaamheidskwestie. De groepen werken allemaal rond één complex thema of weinig gestructureerd probleem, dat wordt aangereikt door de lesgevers en dat jaarlijks zal wijzigen (bv. 'klimaatverandering en energieneutraliteit', 'duurzame voeding', 'sociale stadsvernieuwing', 'circulaire economie in de stad', 'the commons', 'een Gentse wijk/buurt', 'duurzame mobiliteit', etc.). Gebruik makend van specifieke analytische technieken en methoden zullen de studenten zich verdiepen in een actuele Gentse duurzaamheidskwestie. Tijdens een interactief werkcollege zullen de lesgevers de verschillende groepen elk op weg helpen met de voorziene technieken en/of methoden, zijnde een kritische analyse van een niche uitvoeren, exploratieve en normatieve toekomstscenario's ontwikkelen, experimenteren met 'student-led education',... De docenten lichten telkens de technieken of methodes toe en voorzien maatwerk bij het begeleiden van de groepen. De groepjes werken vervolgens op zelfstandige basis verder en verwerven actief kennis. De voorlopige resultaten van de zelfstudie worden tussendoor besproken met de docenten. Begeleiding met het analyseren van het complexe vraagstuk wordt structureel ingebouwd. De groepswerken worden zelfstandig voltooid. De eindresultaten van alle groepswerken worden door de studenten op een open (slot-)seminarie gepresenteerd en bediscussieerd.
Studenten die de partimversie van dit vak volgen voor 5 studiepunten, geven zelf geen les in het laatste luik. Ze wonen de lessen wel bij die door de studenten in groep verzorgd worden.

Begincompetenties

Eindcompetenties

1 De kernbegrippen, de belangrijkste perspectieven en de meest gebruikte analytische kaders inzake (stedelijke) duurzaamheid en duurzame ontwikkeling correct kunnen hanteren.
2 De belangrijkste sociaalecologische uitdagingen (van de Gentse stad) kunnen schetsen.
3 Een oordeel en stellingname kunnen vormen over een stedelijk duurzaamheidsprobleem.
4 De kenmerken kunnen duiden van multi-, inter- en transdisciplinariteit.
5 Inzicht hebben in de rol van diverse actoren (beleid, bedrijven, consumenten,

NGO's,...) bij duurzaamheidsproblemen.
6 De contouren van een multi-, inter- en transdisciplinair perspectief op een duurzaamheidskwestie kunnen schetsen, inhoudelijk en grondig voor het behandelde jaarthema en veeleer analytisch voor andere duurzaamheidsthema's of -kwesties.
7 Ervaring hebben met het behandelen van een complex stedelijke duurzaamheidsvraagstuk.
8 Behoorlijk kunnen rapporteren en presenteren over een stedelijk duurzaamheidsprobleem.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Hoorcolleges: inleidende lessen alsook een themales (bv. met gastsprekers) aan de hand van powerpointpresentaties. Verwerken van ter beschikking gestelde literatuur (toegelicht tijdens hoorcolleges) dient te gebeuren op zelfstandige basis.
- Werkcolleges: tijdens meerdere werkcolleges worden wetenschappelijke papers kritisch besproken en wordt er over de voorliggende stedelijke duurzaamheidskwestie kritisch gediscussieerd, ook met niet-academische actoren (bv. Gentse beleidsmakers) en via student-led lessen. In functie van de groepswerken dienen studenten technieken te leren en toe te passen. Daarom zullen de lesgever werkcolleges organiseren om de techniek of methode toe te lichten. Tevens bespreken de lesgevers per groep intensief de voorlopige resultaten van de zelfstudie, reflecteren ze mee over voorliggende en mogelijke conclusies over het complexe duurzaamheidsvraagstuk en geven sturing bij het verdere proces. De studenten worden permanent aangespoord om op een wetenschappelijk onderbouwde manier te werken, kritisch en open te denken, als groep te werken en (indien relevant) de context van reële praktijken op te zoeken.
- Groepswerk en zelfstandig werk: studenten dienen stap voor stap in kleine groepen een groepswerk te voltooien, deels op zelfstandige basis, deels intensief begeleid door de lesgevers.
- Peer teaching: presentatie van eindresultaten van groepswerken aan medestudenten tijdens een open seminarie (niet van toepassing voor de studenten in het partimdeel van 5 studiepunten)

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Voor groepswerk, werkcollege en micro-teaching: artikels, blogs, boeken, etc. zelf te zoeken en eventueel te ontlenen, te kopiëren, te downloaden.
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee

Type: Slides

Naam: Sildes van de colleges
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Beschikbaar op Ufora : Ja
Bijkomende info: Slides van de docenten en gastsprekers (eveneens beschikbaar via het elektronische leerplatform)

Type: Reader

Naam: Nederlandstalige en Engelstalige publicaties van de docenten, gastsprekers en andere auteurs (worden verspreid via het elektronische leerplatform)
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee

Type: Andere

Naam: Nota's
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Bijkomende info: Eigen lesnota's van de student

Referenties

p.m.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Via werkcolleges wordt intensieve begeleiding van het groepswerk voorzien. Na afspraak bijkomende begeleiding mogelijk (ook m.b.t. hoorcolleges).

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie (PE): een mondelinge evaluatie. Deze individuele evaluatie kan bestaan uit:

- een vraag waaruit blijkt dat de student de inzichten die aan bod kwamen tijdens de hoorcolleges en binnen de groepswerken kan relateren aan een duurzaamheidsvraagstuk.
- een of meerdere vragen waarbij de student aantoont dat hij/zij in staat is een onderbouwde normatieve stellingname te formuleren rond het jaarthema.

Niet-periodegebonden evaluatie (NPE):

- Eerste examenkans: score op enkele kleine individuele taken, participatie aan groepswerken, deelname aan discussies, kwaliteit en evolutie van groepspapers en presentaties

Tweede examenkans: enkel mogelijk in gewijzigde vorm, met name een individueel werkstuk (NPE) en mondeling examen (PE).

Eindscoreberekening

- Periodegebonden evaluatie: 40%
- Niet-periodegebonden evaluatie: 60%

Faciliteiten voor werkstudenten

Dit opleidingsonderdeel kan moeilijk gevolgd worden door werkstudenten omdat aanwezigheid bij werkcolleges, student-led lessen en presentatiemomenten verplicht is en hier geen vervangende opdrachten mogelijk zijn.